

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

w sprawie **K. P.**

skazanego za czyn z art. 282 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 marca 2025 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

kasacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 2 sierpnia 2024 r., sygn. akt II Ka 208/24,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 9 października 2023 r., sygn. akt II K 258/23.

p o s t a n o w i ł

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2) obciążyć skazanego K. P. kosztami sądowymi
postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 9 października 2023 r. wydanym w sprawie II K 258/23, uznał K. P. za winnego tego, że: w okresie od 4 marca 2022 r. do 7 marca 2022 r. w C., W. województwa [...] oraz K. województwa [...], działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej,

przemocą polegającą na skrępowaniu rąk za pomocą kajdanek, zaklejeniu ust taśmą, przewróceniu na podłogę, uderzeniu otwartą dłoń w tył głowy oraz groźbą pozbawienia życia i pobicia, pozbawiając wolności Y. B. zmusili go do udzielenia informacji o miejscu ukrycia klucza do sejfów i podania hasła, a następnie doprowadzili go do rozporządzenia mieniem w postaci gotówki w różnych walutach, trzech telefonów [...], dwóch laptopów marki M. i M.1 w łącznej wysokości nie mniejszej niż 1 250 000 zł i ukraińskiego paszportu oraz usiłowali doprowadzić do rozporządzenia mieniem w kwocie 500 000 zł, lecz zamierzonego w tym zakresie celu nie osiągnęli, z uwagi na interwencję policji, to jest czynu z art. 282 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k., z art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i skazał go na karę 4 lat pozbawienia wolności i na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył grzywnę w wysokości 300 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 200 zł. Na mocy art. 46 § 1 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Y. B. kwotę 1 150 000 zł tytułem obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w części przypadającej od tego oskarżonego.

Wyrok ten zaskarżyli obrońca oskarżonego oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego.

Obrońca oskarżonego zaskarżył to orzeczenie w całości i zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k., poprzez przypisanie K. P., czynu polegającego na działaniu wspólnie i w porozumieniu, przy czym nie wskazano z kim oskarżony działał;
2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k., poprzez wskazanie w uzasadnieniu orzeczenia, że K. P. uznano za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, którego dopuścił się on z dwoma ustalonymi sprawcami, która to okoliczność nie znajduje żadnego potwierdzenia w zawartym w sentencji wyroku opisie czynu, co uniemożliwia kontrolę instancyjną orzeczenia;
3. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 410 k.p.k. poprzez odniesienie się do dowodów zgromadzonych w

roku sprawy II K 109/23, które to dowody nie zostały ujawnione w toku przedmiotowego postępowania;

4. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 391 § 2 k.p.k. poprzez zaniechanie odczytania świadkom Z. Z. i S. B. ich wyjaśnień złożonych w toku sprawy II K 109/23;

5. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 167 k.p.k. i art. 4 k.p.k. poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka V. L., który według wyjaśnień K. P. przywiózł z Rosji otrzymane od D. G. pieniądze w kwocie 60 000 euro i przekazał je pokrzywdzonemu;

6. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k., poprzez wskazanie w uzasadnieniu orzeczenia, że K. P. zabrał na szkodę pokrzywdzonego gotówkę oraz ruchomości o łącznej wartości 868 000 zł, która to okoliczność nie znajduje żadnego potwierdzenia w zawartym w sentencji wyroku opisie czynu w którym wskazano wartość szkody majątkowej doznanej przez pokrzywdzonego w kwocie nie mniejszej niż 1 250 000 zł, które to rozbieżności między sentencją wyroku a jego uzasadnieniem uniemożliwiają kontrolę instancyjną orzeczenia;

7. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez ustalenie, że pokrzywdzony został doprowadzony do rozporządzenia mieniem w wysokości nie mniejszej niż 1 250 000 zł, gdy tymczasem materiał dowodowy nie zawiera żadnego dokumentu, z którego wynika taka wartość, zwłaszcza, że na szkodę pokrzywdzonego dokonano zaboru waluty obcej w postaci euro, dolarów amerykańskich, rubli, hrywien, forintów, dinarów serbskich i koron czeskich;

8. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i rozstrzygając występujące w sprawie niedające się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, wyrażającą się w błędnym ustaleniu, że oskarżony dokonał zaboru na szkodę pokrzywdzonego kwoty 60 000 euro, gdy

tymczasem w tej kwestii istnieją dwie zasadniczo rozbieżne wersje zdarzenia, a ponadto Sąd pominął wnioski wynikające z przesłuchania D. G., która zeznała, że pokrzywdzony powiedział, że otrzymał przekazane przez nią pieniądze;

9. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. i art. 350a k.p.k. poprzez zaniechanie bezpośredniego przesłuchania świadka P. H., a następnie odmówienie jego zeznaniom waloru wiarygodności, gdy tymczasem nie zostały spełnione warunki ustawowe pozwalające na zaniechanie przesłuchania ww. świadka na rozprawie, co narusza również zasadę bezpośredniości dowodu;

10. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. poprzez odmówienie waloru wiarygodności ujawnionym bez odczytywania zeznaniom świadka P. H., gdy tymczasem dowody zgromadzone w sprawie potwierdzają wiarygodność tego świadka, a nadto skutkowało to błędem w ustaleniach faktycznych, albowiem Sąd przyjął, że świadek po dniu 15 lutego nie był w Rosji, gdy tymczasem z zeznań tego świadka wprost wynika, że w Rosji był od 13-15 lutego 2023 r. i wrócił na Białoruś w dniu 6 marca 2023 r.;

11. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., poprzez przyznanie waloru wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonego, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że w wielu kwestiach zeznał on nieprawdę, a tym samym jego depozycje należy traktować szczególnie krytycznie;

12. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., poprzez odmówienie waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, podczas gdy zaniechano wykonania czynności zmierzających do potwierdzenia jego wersji wydarzeń;

13. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 170 § 1 pkt 2, 3, 4 i 5 k.p.k. poprzez bezpodstawne oddalenie na rozprawie w dniu 5 października 2023 r. wniosków dowodowych obrońcy;

14. rażącą niewspółmierność kary, poprzez wymierzenie oskarżonemu za

przypisane przestępstwo kary 4 lata pozbawienia wolności podczas gdy właściwości i warunki osobiste oskarżonego, cele jakie kara powinna spełniać w zakresie prewencji zarówno indywidualnej jak i generalnej, okoliczności wynikające z treści wyroku wydanego w sprawie II K 109/23, uzasadniały przyjęcie, że adekwatna i wystarczająca będzie kara zbliżona do kary wymierzonej pozostałym współsprawcom.

Natomiast pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego tylko w części dotyczącej kary.

Te apelacje rozpoznał Sąd Okręgowy w Siedlcach w dniach 6 czerwca, 2 lipca i 31 lipca 2024 r.

Wyrokiem z dnia 2 sierpnia 2024 r., II Ka 208/24:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wartość korzyści majątkowej osiągniętej z przestępstwa określił na kwotę 916 483,00 zł i obniżył kwotę obowiązku naprawienia szkody do kwoty 816 483 zł.

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył go w całości zarzucając:

1. uchybienie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez wydanie zaskarżonego wyroku przez sąd nienależycie obsadzony;

2. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

a) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez niezasadną zmianę postanowienia dowodowego z dnia 6 czerwca 2024 r. i odstąpienie w dniu 31 lipca 2024 r. od przesłuchania świadka V. L. z uwagi na to, że dowodu tego nie da się przeprowadzić;

b) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. zaakceptowanie przez Sąd II instancji nieprawidłowej oceny materiału dowodowego; przez Sąd I

instancji w zakresie zeznań świadka P. H. mimo stwierdzenia, że zaniechanie wezwania tego świadka na rozprawę stanowiło uchybienie art. 350a k.p.k., a w konsekwencji błędne ustalenie, że K. P. dokonał zaboru na szkodę Y. B. kwoty 60 000 euro

i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym. Tak tylko można ocenić wszystkie jej zarzuty, które nie spełniają rygorów przewidzianych w karnej ustawie procesowej w art. 523 § 1 k.p.k., dla podstaw kasacji uznanych z woli prawodawcy za jedynie dopuszczalne. Stosownie do przywołanej regulacji stanowią je tylko, obok uchybień mających charakter bezwzględnych podstaw odwoławczych wskazanych w art. 439 k.p.k., inne rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Nie każde więc "inne", niż o charakterze bezwzględnym, naruszenie prawa może stanowić podstawę kasacji, Aby nią być musi być "rażące", a więc jaskrawe, rzucające się wręcz w oczy, poważne, jednoznaczne, oczywiste, a przy tym takie, że może mieć - nie każdy - ale "istotny" wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Te kumulatywnie przez ustawę karną procesową wymagane cechy zgłaszanych w kasacji uchybień, warunkujących jej skuteczność, ma (zgodnie z treścią art. 526 § 1 k.p.k.) wykazać skarżący. Lektura kasacji obrońcy skazanego prowadzi jednak do wniosku, że tym wszystkim wymaganiom jej autor nie zdołał zadośćuczynić.

Jest to niezmiernie ważne dla oceny zasadności przedmiotowej skargi. Zważyć bowiem należy, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację tylko w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, o czym stanowi przepis art. 536 § 1 k.p.k. Trzy wyjątki wskazane w tym przepisie pozwalające sądowi kasacyjnemu przekroczyć tak określone granice rozpoznania kasacji w niniejszej sprawie nie wystąpiły. To oznacza, że obowiązkiem Sądu Najwyższego było rozpoznanie

zarzutów kasacji obrońcy skazanego tylko w takiej formule opisowej i prawnej w jakich je sformułowano.

Czyniąc to w zakresie pierwszego zarzutu kasacji przede wszystkim zauważyć należy, że wskazane w uzasadnieniu kasacji (nienumerowane strony 3 i 4) przez jej autora argumenty nie wystarczą do stwierdzenia, że zaskarżony nią wyrok jest dotknięty przywołanym przez niego w I zarzucie uchybieniem mającym postać bezwzględnej przyczyny odwoławczej przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Skarżący nie uwzględnił w owej motywacji pierwszorzędnej kwestii, mianowicie tego, że samo powołanie sędzi X. Y. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Siedlcach na skutek wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 poz. 3) automatycznie nie wystarcza do stwierdzenia, iż z tego tylko powodu sąd wydający zaskarżony kasacją wyrok był nienależycie obsadzony. Wprawdzie obrońca przywołuje w kasacji treść uchwały trzech połączonych Izb Cywilnej, Karnej i Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., niemniej jednak pomija to, iż zgodnie z tą uchwałą: "Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności". Pogląd ten został następnie potwierdzony także w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, w której wprost stwierdzono, że: "Brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.". Oznacza to, że

brak bezstronności i niezawisłości sądu, w składzie którego zasiadał sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. należy wykazać i ustalić w oparciu o konkretne, występujące w realiach danej sprawy i wobec danego sędziego, okoliczności. Tymczasem obrońca skazanego zaniechał tego rodzaju rozważań, a nawet samego wskazania takowych okoliczności w oparciu o które można by poczynić tego rodzaju konstatacje w zakresie braku zrealizowania *in concreto* z powodu udziału sędzi X. Y. w składzie orzekającym Sądu Okręgowego chociażby minimalnego standardu niezawisłości i bezstronności. Tymczasem Sądowi Najwyższemu nie są znane z urzędu, czy też dostępnych informacji medialnych takie, które mogły by uzasadniać ustalenie, że sąd orzekający w niniejszej sprawie jako sąd odwoławczy z udziałem sędzi X. Y. był nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stąd brak jest podstaw do uznania zasadności pierwszego zarzutu kasacji.

Niezależnie od powyższego odnośnie drugiego zarzutu kasacji stwierdzić należy, że jest on - oceniając jego merytoryczną trafność - oczywiście bezzasadny i to w dwóch wskazanych w nim w ppkt. a i b aspektach.

Wskazując powody tej oceny (odnośnie ppkt a tego zarzutu) przypomnieć wypada te stwierdzone okoliczności (całkowicie pominięte przez skarżącego) zaistniałe w toku postępowania, w świetle których ta ocena powinna być przeprowadzona. Nie ulega zatem wątpliwości, że w zarzucie 5 apelacji obrońca oskarżonego wytknął Sądowi Rejonowemu, że uchybił treści art. 167 k.p.k. oraz art. 4 k.p.k. przez to, że "zaniechał przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka V. L. ", który według wyjaśnień oskarżonego przywoził z Rosji otrzymane od D. G. pieniądze w kwocie 60 000 euro i przekazał je pokrzywdzonemu". Sąd Okręgowy dopuścił w związku z tym dowód z zeznań tego świadka w dniu 6 czerwca 2014 r. (k.497), jednakże świadek ten, pomimo prawidłowego wezwania na wcześniej wskazany adres, nie stawiał się na dwa kolejno wyznaczone terminy rozprawy odwoławczej: w dniu 2 i 31 lipca 2024 r. Nie przebywał on już w Polsce tylko na terenie Białorusi. Powiadomił meilem z 1 lipca 2024 r. Sąd, że przebywa na Białorusi i "nadal czeka na wizę", nie wskazując przy tym ani tego kiedy i czy na pewno ją otrzyma, ani też tego kiedy ten przyjazd mógłby dojść do skutku. Sąd odwoławczy na rozprawie w dniu 31 lipca

2024 r. wydał postanowienie którym zmienił zapadłe 6 czerwca 2024 r. postanowienie i odstąpił od przesłuchania V. L., z uwagi na to, że dowodu tego nie da się przeprowadzić "do czasu poprawy stosunków między Białorusią a Polską". W świetle tych stwierdzonych obiektywnych okoliczności brak jest zatem podstaw do zakwestionowania poprawności decyzji Sądu Okręgowego. Tym bardziej, gdy się zważy na to, że dowód z zeznań tego świadka był przeprowadzony w toku postępowania przygotowawczego, a następnie przez prokuratora zawnioskowany do odczytania na rozprawie w trybie art. 333 § 2 k.p.k. (k.1321). Zarządzeniem z 31 maja 2023 r. (a więc wydanym już po owym piśmie obrońcy z 14 marca 2023 r., o którym wspomina w kasacji) sędzia referent zdecydował zaniechać "przesłuchania bezpośredniego tego świadka" (k.77 akt sądowych). Odpis tej decyzji doręczono obrońcy oskarżonego i samemu oskarżonemu (k.81 i 85 akt sądowych), Na kolejnych terminach rozprawy ani oskarżony, ani jego obrońca nie składali już wniosku o wezwanie wspomnianego świadka celem jego przesłuchania. Na ostatnim terminie rozprawy w dniu 5 października 2023 r. "obecne strony zgodnie wniosły o ujawnienie bez odczytania zeznań świadków, zgodnie z zarządzeniem z dnia 31 maja 2023 r.". Sąd wówczas "na podstawie art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 394 § 2 k.p.k. uznał za ujawnione bez odczytania " m.in. zeznania świadka V. L. - k. 1328". Ta sama decyzja Sądu nie była już w apelacji obrońcy kwestionowana, zarzucano tylko - wbrew tej decyzji, którą przemilczano - "zaniechanie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka V. L. ".

Oczywiście bezzasadny jest również omawiany zarzut kasacji w zakresie ujętym w ppkt b. W apelacji obrońcy podniesiono dwa zarzuty dotyczące dowodu z zeznań świadka P. H. (zarzut 9 i 10). Obydwa zostały rozpatrzone przez Sąd Okręgowy w sposób poprawny, konkretny, z wskazaniem dowodów, które wiązały się z prezentowaną w związku z nimi argumentacją (por. zapisy uzasadnienia zaskarżonego wyroku ze s. od 7 ostatni akapit do s. 9 - drugi akapit włącznie). Zważywszy na treść tej argumentacji, mając też na względzie samo uzasadnienie przez obrońcę wspomnianych zarzutów apelacji (określających wszak także zakres owych rozważań sądu odwoławczego) i przede wszystkim lakoniczny i niekompletny, wręcz, sposób w jaki obrońca odniósł się w kasacji do zaprezentowanej przez Sąd odwoławczy oceny zasadności nadmienionych

zarzutów apelacji, należało uznać brak podstaw do stwierdzenia, że skarżący wykazał, iż przeprowadzona przez Sąd odwoławczy kontrola instancyjna wyroku Sądu Rejonowego w zakresie tych zarzutów apelacji, w sposób rażący (w rozumieniu wymaganym dla podstaw kasacji, zaprezentowanym powyżej) uchybia przepisom art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. i jednocześnie może to mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

A przecież dopiero wówczas mogłoby to stanowić skuteczną podstawę kasacji. Te wszystkie okoliczności zdecydowały o uznaniu kasacji obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną.

Te wszystkie okoliczności zdecydowały o uznaniu kasacji obrońcy skazanego za oczywiście bezzasadną.

[JJ.]

[r.g.]